

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

STANOVISKÁ

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

STANOVISKO EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY

zo 17. decembra 2007

na žiadosť Rady Európskej únie k návrhu nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1338/2001 stanovujúce opatrenia nevyhnutné na ochranu eura proti falšovaniu

(CON/2007/42)

(2008/C 27/01)

Úvod a právny základ

Európska centrálna banka (ďalej len „ECB“) prijala 23. októbra 2007 žiadosť Rady Európskej únie o stanovisko k návrhu nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1338/2001 stanovujúce opatrenia nevyhnutné na ochranu eura proti falšovaniu ⁽¹⁾ (ďalej len „navrhované nariadenie“).

Právomoc ECB vydať stanovisko je založená na článku 123 ods. 4 tretej vete Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, ktorý je právnym základom navrhovaného nariadenia. Právomoc ECB zaujať stanovisko je tiež založená na článku 105 ods. 4 prvej zarážke zmluvy v spojení s článkom 106 zmluvy, keďže navrhované nariadenie sa týka ochrany eurobankoviek a euromincí. V súlade s článkom 17.5 prvou vetou rokovacieho poriadku Európskej centrálnej banky Rada guvernérov prijala toto stanovisko.

1. Všeobecné pripomienky

1.1 Ako je uvedené v dôvodovej správe k navrhovanému nariadeniu, ECB len nedávno prijala odporúčanie ECB/2006/13 zo 6. októbra 2006 o prijatí niektorých opatrení na účinnejšiu ochranu eurobankoviek proti falšovaniu ⁽²⁾ (ďalej len „odporúčanie ECB“). V tomto odporúčaní ECB zastáva názor, že zatiaľ čo vo všeobecnosti trestné právo a trestné konanie nepatrí do právomoci Spoločenstva, môže sa tak stať v prípade, ak je to potrebné na zabezpečenie účinnosti práva Spoločenstva ⁽³⁾. ECB osobitne odporučila, aby Komisia „zvážila navrhnutie rozšírenia právomocí NAC [národné centrá pre analýzu falzifikátov] a NCB [národných centrálnych bánk], ktoré nie sú NAC, tak, aby tieto subjekty mohli zadržiavať identifikované a analyzované vzory sfalšovaných bankoviek a tiež požiadať a zákonne prepravovať takéto bankovky v rámci EÚ na účely [testovania podľa] rámca [na detekciu falzifikátov a triedenie eurobankoviek úverovými inštitúciami a ostatnými spracovateľmi peňazí podľa upotrebitelnosti]. Najmä by sa mal

⁽¹⁾ KOM (2007) 525 v konečnom znení.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 257, 25.10.2006, s. 16.

⁽³⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 13. septembra 2005 vo veci C-176/03, Komisia/Rada, Zb. 2005, s. I-7879 a rozsudok Súdneho dvora z 23. októbra 2007 vo veci C-440/05, Komisia/Rada (ešte neuverejnené v Zbierke).

zmeniť a doplniť článok 4 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1338/2001 a následne zrušiť článok 4 ods. 3. Prinajmenšom by sa mal článok 4 ods. 3 zmeniť a doplniť tak, aby použitie alebo zadržanie sfalšovaných bankoviek ako dôkazu v trestnom konaní nebránilo uplatňovaniu článku 4 ods. 2 v plnom rozsahu okrem prípadov, keď je takéto uplatňovanie vzhľadom na množstvo a typ zaistených falzifikátov nemožné“. V navrhovanom nariadení neboli tieto odporúčania zohľadnené.

- 1.2 ECB v zásade víta každé použitie právneho aktu prvého piliera, ktorý je prijatý podľa zmluvy, na ochranu eura proti falšovaniu a uprednostňuje ho pred použitím právneho aktu tretieho piliera z oblasti policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach, keďže právne akty prvého piliera predstavujú jediný možný právny prostriedok na ochranu eura proti falšovaniu v rámci hospodárskej a menovej únie Spoločenstva ⁽¹⁾.

2. Konkrétne pripomienky

- 2.1 Navrhované rozšírenie rozsahu pôsobnosti názvu článku 4 nariadenia (ES) č. 1338/2001 z 28. júna 2001 stanovujúceho opatrenia nevyhnutné na ochranu eura proti falšovaniu ⁽²⁾ s cieľom uložiť povinnosť odosielať nové a staré druhy sfalšovaných bankoviek na iné účely ako je identifikácia, čiastočne zohľadňuje odporúčanie ECB. Navrhovaná zmena a doplnenie článku 4 ods. 2 však nezabráni používaniu alebo zadržaniu podozrivých sfalšovaných bankoviek v trestnom konaní podľa článku 4 ods. 3, čo je v rozpore s rozširovaním rozsahu pôsobnosti názvu článku a ohrozuje účinnosť zmeneného a doplneného ustanovenia. Uplatňovanie tohto ustanovenia bude tak naďalej v plnej miere závisieť od vnútroštátneho trestného práva a od voľnej úvahy súdnych orgánov alebo orgánov prokuratúry. Nie je vylúčené, že by v jednej krajine mohli byť odhalené vzorky nových alebo obzvlášť nebezpečných falzifikátov prostredníctvom jednorazového zaistenia a súdny orgán alebo orgán prokuratúry by zamietol ich vydanie na účely testovania alebo by mu v takomto vydaní bránilo vnútroštátne trestné právo, čím by sa zmaril účel tohto nového ustanovenia. ECB si neželá, aby boli dotknuté práva podozrivého a obvineného v trestnom konaní, ako je uvedené v odseku 2 odporúčania ECB. V tomto ohľade je však rovnováha záujmov, ktorá je ustanovená nariadením (ES) č. 1338/2001 a zachovaná aj v navrhovanom nariadení, narušená v neprospech ochrany eura proti falšovaniu. S cieľom zabezpečiť takúto ochranu by mali byť ECB a národné centrálné banky spravidla oprávnené získať vzorky bankoviek, ktoré boli použité alebo zadržané ako dôkaz v trestnom konaní okrem prípadov, keď to nie je možné so zreteľom na množstvo a typ zaistených falzifikátov.
- 2.2 Ako je uvedené v dôvodovej správe k navrhovanému nariadeniu, ECB už prijala rámec na detekciu sfalšovaných bankoviek ⁽³⁾, ktorý sú národné centrálné banky Eurosystemu povinné implementovať do svojich vnútroštátnych právnych poriadkov. ECB tak urobila pri plnení svojich úloh podľa článku 106 ods. 1 zmluvy a článku 16 Štatútu Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky, aby zaistila integritu a ochranu eurobankoviek v obehu, a širšie aj dôveru verejnosti v eurobankovky. Uvedené by malo byť v plnej miere zohľadnené v navrhovanej zmene a doplnení článku 6 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1338/2001 formou zavedenia výslovného odkazu na právomoci ECB v oblasti stanovenia noriem pre triedenie tak pre kontrolu upotrebitelnosti eurobankoviek v ďalšom obehu, ako aj pre kontrolu ich pravosti a na dosiaľ vykonanú prácu Eurosystemu v tejto oblasti.
- 2.3 Navrhovaná zmena a doplnenie článku 6 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1338/2001 ukladá „úverovým inštitúciám a všetkým ostatným inštitúciám, ktoré vykonávajú triedenie a distribúciu bankoviek a mincí pre verejnosť ako profesionálnu činnosť“ povinnosť zabezpečiť, aby sa skontrolovala pravosť bankoviek a mincí, ktoré prijali a aby sa odhalili falzifikáty. Zatiaľ čo účel tejto povinnosti je jasný a želateľný, slovná formulácia „ostatné inštitúcie, ktoré vykonávajú triedenie a distribúciu bankoviek a mincí pre verejnosť ako profesionálnu činnosť“ nezahŕňa iné organizácie, ktoré prevádzkujú vlastné samoobslužné zariadenia na vydávanie eurobankoviek verejnosti, aj keď nejde o profesionálnu činnosť. Praktická implementácia rámca ECB na vnútroštátnej úrovni skutočne odhalila úzky rozsah tohto pojmu, najmä pokiaľ ide o obchodníkov, ktorí naplňujú bankomaty (miesta na výber hotovosti). Tento úzky rozsah pôsobnosti so zreteľom na adresátov povinnosti uvedenej v článku 6 môže predstavovať medzeru v právnej úprave, v dôsledku ktorej eurobankovky a euromince nebudú kontrolované v súlade s postupmi ECB a Komisie, a to na ujmu širokej verejnosti a úverových inštitúcií v eurozóne, pretože tieto subjekty budú podliehať prísnejším normám. Najvhodnejším riešením by preto bolo širšie vymedzenie.

⁽¹⁾ Pozri tiež odporúčanie ECB/1998/7 zo 7. júla 1998 o prijatí určitých opatrení na zvýšenie právnej ochrany eurobankoviek a euromincí.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 181, 4.7.2001, s. 6.

⁽³⁾ Pozri Rámec na detekciu falzifikátov a triedenie eurobankoviek úverovými inštitúciami a ostatnými spracovateľmi peňazí podľa upotrebitelnosti dostupný na internetovej stránke ECB na: www.ecb.int/pub/pdf/other/recyclingeurobanknotes2005sk.pdf.

- 2.4 Navrhovaným nariadením sa do článku 6 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1338/2001 dopĺňa ustanovenie, ktoré od členských štátov požaduje, aby prijali zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia na uplatnenie povinnosti úverových a iných inštitúcií zabezpečiť, aby sa pravosť bankoviek a mincí skontrolovala a aby sa falzifikáty odhalili v súlade s postupmi, ktoré stanoví ECB a Komisia. Členské štáty by mali byť povinné prijať tieto zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia najneskôr k 31. decembru 2009 a bezodkladne o tom informovať ECB a Komisiu. ECB zastáva názor, že ak sú ECB a Komisia zodpovedné za ustanovenie postupov, ktoré sa týkajú tejto povinnosti, mali by lehoty na ich implementáciu stanoviť ECB a Komisia tak z dôvodov praktických, ako aj právnych. Z praktického pohľadu si stanovenie lehôt na implementáciu vyžaduje odbornú znalosť, pokiaľ ide o know-how a schopnosti miestnych prevádzkovateľov. Je potrebné tiež zväziť náklady na výrobu a zaobstaranie nových detektorov a náklady na prechod na tieto detektory. Stanovenie jednej lehoty podľa navrhovaného nariadenia by sa tak mohlo ukázať ako neflexibilné. Z právneho pohľadu by mal byť orgán, ktorý má právomoc stanoviť postupy vo vzťahu k normám tak pre kontrolu upotrebitelnosti eurobankoviek a euromincí, ako aj pre kontrolu ich pravosti, taktiež tým orgánom, ktorý stanovuje lehoty na ich uplatňovanie. Navrhuje sa preto vypustenie tejto lehoty z navrhovaného nariadenia a namiesto toho by sa malo ustanoviť, že lehoty na uplatňovanie tejto povinnosti v súlade s postupmi vymedzenými ECB a Komisiou, by sa mali stanoviť v tých istých postupoch.
- 2.5 Pokiaľ ide o postavenie mincí v rozsahu pôsobnosti navrhovaného nariadenia na rovnakú úroveň, akú majú bankovky, a s ohľadom na svoju právomoc vo veciach, ktoré sa týkajú eurobankoviek, by ECB chcela poznamenať, že by tento prístup mohol ohroziť retailové platby v členských štátoch, keďže technická uskutočniteľnosť navrhovanej požiadavky na kontrolu, ktorá sa týka mincí je – na rozdiel od tej, ktorá sa týka bankoviek – zatiaľ neistá.
- 2.6 Keďže nie je celkom jasné, či odkaz v nariadení (ES) č. 1339/2001 z 28. júna 2001, ktorým sa rozširuje účinnosť nariadenia (ES) č. 1338/2001 stanovujúceho opatrenia nevyhnutné na ochranu eura proti falšovaniu ⁽¹⁾ na nariadenie (ES) č. 1338/2001 je dynamický, je potrebný ďalší návrh nariadenia, ktorý rozšíri účinky navrhovaného nariadenia na členské štáty mimo eurozóny ⁽²⁾, konkrétne pokiaľ ide o články 4 a 5. Avšak v súvislosti s „postupmi, ktoré stanoví Európska centrálna banka“, na ktoré bude, ako je uvedené vyššie, navrhované nariadenie odkazovať v článku 6 ods. 1 zmeneného a doplneného nariadenia (ES) č. 1338/2001, má ECB najlepšie predpoklady rozhodovať o implementácii svojich postupov, ktoré sa týkajú eurobankoviek. V tejto súvislosti a s ohľadom na obmedzenia geografickej oblasti, v ktorej je euro zákonným platidlom, ECB v júli 2006 ⁽³⁾ rozhodla, že uvedené postupy nadobudnú v nových zúčastnených členských štátoch účinnosť hneď ako prijmú euro.

3. Pozmeňujúce návrhy

Pokiaľ by vyššie uvedené stanovisko viedlo k zmenám navrhovaného nariadenia, navrhované znenie príslušných zmien je uvedené v prílohe.

Vo Frankfurte nad Mohanom 17. decembra 2007

prezident ECB
Jean-Claude TRICHET

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 181, 4.7.2001, s. 11.

⁽²⁾ Tak tomu bolo pri iných textoch, ktoré menili a dopĺňali právne nástroje týkajúce sa ochrany eura, t. j. rozhodnutie Rady 2006/849/ES z 20. novembra 2006, ktorým sa mení, dopĺňa a predlžuje rozhodnutie Rady 2001/923/ES o vytvorení výmenného, pomocného a školiaceho programu na ochranu eura proti falšovaniu (program Pericles) (Ú. v. EÚ L 330, 28.11.2006, s. 28) a rozhodnutie Rady z 20. novembra 2006, ktorým sa na nezúčastnené členské štáty rozširuje uplatňovanie rozhodnutia 2006/849/ES, ktorým sa mení, dopĺňa a predlžuje rozhodnutie 2001/923/ES o vytvorení výmenného, pomocného a školiaceho programu na ochranu eura proti falšovaniu (program Pericles) (Ú. v. EÚ L 330, 28.11.2006, s. 30).

⁽³⁾ Pozri dokument ECB „Prechodný režim pre implementáciu rámca na spracovávanie bankoviek v nových zúčastnených členských štátoch“ dostupný na internetovej stránke ECB na: www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/recyclingeurobanknotesframework2006sk.pdf.

PRÍLOHA

POZMEŇUJÚCE NÁVRHY

Znenie, ktoré navrhla Komisia

Zmeny a doplnenia, ktoré navrhuje ECB ⁽¹⁾

Zmena a doplnenie 1

Článok 1 ods. 1

Nariadenie (ES) č. 1338/2001 sa mení a dopĺňa takto:

1. Článok 4 sa mení a dopĺňa takto:

a) názov sa nahrádza takto:

„Povinnosť odoslať sfalšované bankovky“;

b) na konci odseku 2 sa dopĺňa táto veta:

„Na uľahčenie kontroly pravosti eurobankoviek v obehú sa povoľuje preprava sfalšovaných bankoviek medzi príslušnými štátnymi orgánmi, ako aj medzi inštitúciami a orgánmi Európskej únie.“

Nariadenie (ES) č. 1338/2001 sa mení a dopĺňa takto:

1. Článok 4 sa mení a dopĺňa takto:

a) názov sa nahrádza takto:

„Povinnosť odoslať sfalšované bankovky“;

b) na konci odseku 2 sa dopĺňa táto veta:

„Na uľahčenie kontroly pravosti eurobankoviek v obehú sa povoľuje preprava sfalšovaných bankoviek medzi príslušnými štátnymi orgánmi, ako aj medzi inštitúciami a orgánmi Európskej únie.“

c) **odsek 3 sa nahrádza takto:**

„Odsek 2 sa uplatňuje takým spôsobom, aby nebránil použitiu alebo zadržaniu podozrivých sfalšovaných bankoviek ako dôkazu v trestnom konaní, a to s ohľadom na množstvo a typ zaistených falzifikátov.“

Odôvodnenie – pozri odsek 2.1 stanoviska

Zmena a doplnenie 2

Článok 1 ods. 3 písm. a)

3. Článok 6 sa mení a dopĺňa takto:

a) odsek 1 sa nahrádza takto:

„1. Úverové inštitúcie a všetky ostatné inštitúcie, ktoré vykonávajú triedenie a distribúciu bankoviek a mincí pre verejnosť ako profesionálnu činnosť vrátane inštitúcií, ktorých činnosť pozostáva z výmeny bankoviek a mincí rôznych mien, ako sú zmenárne, sú povinné zabezpečiť, aby sa skontrolovala pravosť eurobankoviek a euromincí, ktoré prijali a ktoré zamýšľajú vrátiť späť do obehú a aby sa odhalili falzifikáty. Toto overovanie sa vykoná v súlade s postupmi, ktoré stanoví Európska centrálna banka a Komisia pre eurobankovky a euromince.“

Inštitúcie uvedené v prvom pododseku sú povinné stiahnuť z obehú všetky eurobankovky a euromince, o ktorých vedia, alebo majú dostatočný dôvod sa domnievať, že sú sfalšované. Bezodkladne ich odovzdajú príslušným štátnym orgánom.“

3. Článok 6 sa mení a dopĺňa takto:

a) odsek 1 sa nahrádza takto:

„1. Úverové inštitúcie a všetky ostatné inštitúcie, ktoré vykonávajú triedenie a distribúciu bankoviek a mincí pre verejnosť ~~ako profesionálnu činnosť~~ vrátane:

- inštitúcií, ktorých **profesionálna** činnosť pozostáva z výmeny bankoviek a mincí rôznych mien, ako sú zmenárne a
- **obchodníkov a iných podnikateľských subjektov ako sú kasína, ktoré ako vedľajšiu aktivitu vykonávajú triedenie a distribúciu bankoviek pre verejnosť prostredníctvom bankomatov**

sú povinné zabezpečiť, aby sa skontrolovala ~~pravosť~~ eurobankovky a euromince, ktoré prijali a ktoré zamýšľajú vrátiť späť do obehú a aby sa odhalili falzifikáty. ~~Toto overovanie~~ **Tieto kontroly** sa vykonávajú v súlade s postupmi, ktoré stanoví Európska centrálna banka a Komisia pre eurobankovky a euromince, **a to s ohľadom na ich príslušné právomoci a berúc do úvahy osobitosti eurobankoviek na strane jednej a euromincí na strane druhej.**

Inštitúcie, **obchodníci a iné ekonomické subjekty** uvedené v prvom pododseku sú povinné stiahnuť z obehú všetky eurobankovky a euromince, o ktorých vedia, alebo majú dostatočný dôvod sa domnievať, že sú sfalšované. Bezodkladne ich odovzdajú príslušným štátnym orgánom.“

Odôvodnenie – pozri odsek 2.3 stanoviska

(1) Tučným písmom sa označuje nový text, ktorý ECB navrhuje vložiť. Prečiarknutým písmom sa označujú časti textu, ktoré ECB navrhuje vypustiť.

Zmena a doplnenie 3

Článok 1 ods. 3 písm. b)

b) na konci odseku 3 sa dopĺňa tento pododsek:

„Odchylné od prvého pododseku odseku 3 sa musia zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia na uplatnenie prvého pododseku odseku 1 tohto článku prijať najneskôr do 31. decembra 2009. Členské štáty o ich prijatí bezodkladne informujú Komisiu a Európsku centrálnu banku.“

b) na konci odseku 3 sa dopĺňa tento pododsek:

„Odchylné od prvého pododseku odseku 3 sa zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia na uplatnenie **postupov uvedených** v odseku 1 prvom pododseku tohto článku prijmú najneskôr do 31. decembra 2009 **v lehotách stanovených v súlade s takýmito postupmi. Členské štáty** o tom bezodkladne informujú Komisiu a Európsku centrálnu banku.“

Odôvodnenie – pozri odsek 2.4 stanoviska

Zmena a doplnenie 4

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť v zúčastnených členských štátoch vymedzených v článku 1 prvej zarážke nariadenia Rady (ES) č. 974/98 ⁽¹⁴⁾.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť v zúčastnených členských štátoch vymedzených v článku 1 prvej zarážke nariadenia Rady (ES) č. 974/98 ⁽¹⁴⁾.

Postupy uvedené v článku 6 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1338/2001 nadobúdajú účinnosť v zúčastnených členských štátoch v zmysle článku 6 ods. 3 druhého pododseku.

⁽¹⁴⁾ Ú. v. ES L 139, 11.5.1998, s. 1.

⁽¹⁴⁾ Ú. v. ES L 139, 11.5.1998, s. 1.

Odôvodnenie – pozri odsek 2.5 stanoviska
